

Pełnomocnictwo do dokonania czynności procesowej

Informacje ogólne

Określenie

Przed sądem cywilnym strony (powód, pozwany), ich organy (np. zarząd spółki z o.o.), a także przedstawiciele ustawowi (osoby działające za inną osobę, ale w swoim imieniu – np. każdy z rodziców za małoletnie dziecko) mogą działać osobiście lub przez pełnomocników.

Pełnomocnictwo do występowania przed sądem może być albo procesowe, albo do niektórych tylko czynności procesowych (pełnomocnictwo procesowe bywa ogólne, bądź do prowadzenia poszczególnych spraw).

PAMIĘTAJ:

Pełnomocnictwo udzielone tylko do niektórych czynności procesowych (jak w naszym wzorze) nie jest – zgodnie z nazewnictwem Kodeksu postępowania cywilnego – pełnomocnictwem procesowym. Można je jednak określić jako pełnomocnictwo procesowe niepełne, ponieważ taka jest jego funkcja, a poza tym zostało uregulowane w dziale k.p.c. poświęconym pełnomocnikom procesowym właśnie (co świadczy o intencji ustawodawcy).

Tak czy owak, ten rodzaj pełnomocnictwa zawsze jest umocowaniem wyłącznie do czynności wymienionych w dokumencie ustanawiającym je (np. do odbioru pism sądowych czy jedynie do zawarcia ugody).

W razie umocowania do poszczególnych czynności procesowych zakres, czas trwania oraz skutki takiego pełnomocnictwa ocenia się według jego treści oraz według przepisów prawa cywilnego.

Pełnomocnicy

W procedurze cywilnej pełnomocnikiem procesowym albo do niektórych tylko czynności procesowych może być:

- adwokat,
- radca prawny,
- rzecznik patentowy w sprawach własności przemysłowej,
- osoba sprawująca zarząd majątkiem lub interesami strony (mogą to być np. podmioty, którym na podstawie umowy powierzono zarząd nieruchomością wspólną we wspólnotach mieszkaniowych, ale wykluczone są osoby wykonujące zarząd w imieniu własnym, takie jak kurator spadku, syndyk czy zarządca masy upadłości),
- osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, o ile przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia,
- współuczestnik sporu (np. druga osoba pozwana w tej samej sprawie),

- członkowie rodziny mocodawcy (rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony, tzn. synowie, córki, wnuki, a także osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia, czyli adoptowane dzieci).

Pełnomocnikiem każdej osoby prawnej i każdego przedsiębiorcy, a więc także nieposiadającego osobowości prawnej (tzn. wpisanego do gminnej ewidencji działalności gospodarczej albo zorganizowanego w formie którejkolwiek z osobowych spółek handlowych – np. spółki jawnej) może być pracownik tej jednostki lub jej organu nadrzędnego.

Jeśli przed sądem cywilnym toczy się sprawa małego, jednoosobowego przedsiębiorcy, to jego pełnomocnikiem może być także rodzic, małżonek, dziecko (własne i przysposobione) lub wnuk, tak jak to się dzieje w wypadku wszystkich osób fizycznych.

W sprawach związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego pełnomocnikiem może zostać również przedstawiciel organizacji rolniczej, do której należy rolnik będący stroną.

W sprawach związanych z ochroną konsumentów pełnomocnikiem może zostać przedstawiciel organizacji zajmującej się tymi problemami.

Tam, gdzie chodzi o ochronę własności przemysłowej, jako pełnomocnik twórcy projektu może wystąpić m.in. przedstawiciel organizacji udzielającej pomocy wynalazcom.

W procesach o ustalenie ojcostwa i o alimenty pełnomocnikiem może być prócz adwokata, radcy prawnego oraz rodziców, rodzeństwa, dzieci i małżonka strony, także przedstawiciel właściwego w dziedzinie pomocy społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego czy organizacji społecznej udzielającej pomocy rodzinie.

PAMIĘTAJ:

Pełnomocnik do dokonania określonej czynności procesowej (podobnie jak pełnomocnik procesowy) ma obowiązek działać za mocodawcę i jest odpowiedzialny za szkody wywołane bezczynnością lub niewłaściwym działaniem. Ma też prawo wypowiedzieć pełnomocnictwo.

Zakres

Pełnomocnictwo do niektórych tylko czynności procesowych może obejmować – według wyboru mocodawcy – przede wszystkim:

- każdą czynność łączącą się ze sprawą, nie wyłączając powództwa wzajemnego, skargi o wznowienie postępowania i postępowania wywołanego ich wniesieniem,
- wszelkie czynności dotyczące zabezpieczenia egzekucji,
- udzielenie dalszego pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu,
- zawarcie ugody, zrzeczenie się roszczenia albo uznania powództwa,
- odbioru kosztów procesu od strony przeciwnej.

PAMIĘTAJ:

Czynności pełnomocnika wiążą mocodawcę, chyba że pełnomocnictwo ich nie obejmuje.

Bez umocowania

PAMIĘTAJ:

Sąd nie powinien dopuścić do działania w sprawie osoby, która nie może wylegitymować się pełnomocnictwem. Brak należytego umocowania stanowi bowiem przyczynę nieważności postępowania.

Już po wniesieniu pozwu sąd może dopuścić do podjęcia naglącej czynności procesowej przez osobę niemogącą na razie przedstawić pełnomocnictwa. Jednocześnie powinien wyznaczyć termin na przedstawienie pełnomocnictwa lub zatwierdzenie czynności przez stronę. I jeśli upłynie on bezskutecznie, czynności procesowe osoby bez umocowania zostaną pominięte.

Jak przygotować pełnomocnictwo

Krok 1

Ponieważ każde pełnomocnictwo w procedurze cywilnej, choćby najbardziej ograniczone i niepełne, jak właśnie pełnomocnictwo do dokonania określonej czynności procesowej, ma charakter dwustronny (inaczej jest na gruncie prawa cywilnego materialnego – tam pełnomocnictwo przeważnie uważane jest za czynność jednostronną), więc trzeba się upewnić, czy osoba upatrzona na pełnomocnika przyjmie umocowanie.

Krok 2

Pełnomocnictwo w zasadzie powinno zostać napisane. Wówczas musi podpisać je mocodawca.

Krok 3

Niezbędne jest przyjęcie pełnomocnictwa przez pełnomocnika wyraźnie lub konkludentnie, czyli w sposób dorozumiany – przez sam fakt złożenia stosownego dokumentu sądowi.

Formalności

Pełnomocnik musi mieć pełnomocnictwo

Pełnomocnik stając do czynności procesowej, musi dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem lub wierzytelny odpis. Adwokat, radca prawny i rzecznik patentowy, mogą sami

uwierzytelniać odpisy udzielonych im pełnomocnictw. Radca prawny powinien dodatkowo oświadczyć na pełnomocnictwie udzielonym mu przez osobę fizyczną, że nie jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę (może on bowiem świadczyć pomoc prawną osobom fizycznym tylko, gdy wykonuje zawód w kancelarii radcy prawnego lub w spółce osobowej z innymi prawnikami, zajmującej się wyłącznie świadczeniem pomocy prawnej).

PAMIĘTAJ:

W razie wątpliwości co do autentyczności dokumentu pełnomocnictwa, sądowi wolno zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony.

W toku sprawy możliwe jest udzielenie pełnomocnictwa ustnie. Zostaje ono wciągnięte na posiedzeniu sądu do protokołu.

Wygaśnięcie

Pełnomocnictwo wygasa przez wypowiedzenie, śmierć pełnomocnika, śmierć strony (uczestnika postępowania), a także przez utratę przez stronę zdolności sądowej.

Oplaty

Od dokumentów stwierdzających ustanowienie pełnomocnika oraz ich odpisów i wypisów należy się 17 zł. Nie ma tu żadnej różnicy między pełnomocnictwem udzielanym, adwokatowi czy rzecznikowi patentowemu a pełnomocnictwem dla pracownika lub członka rodziny. Jedynie w sprawach, w których mocodawcy przysługuje zwolnienie od kosztów sądowych (na mocy decyzji sądu lub z ustawy) jest on zwolniony również od opłaty skarbowej za udzielenie pełnomocnictwa. Z opłaty zwolnione jest też pełnomocnictwo udzielane: małżonkowi, zstępnemu, wstępnemu i rodzeństwu oraz udzielane w sprawach karnych, karno-skarbowych i o wykroczenia..

Podstawa prawna:

- **Art. 86 do art. 97 ustawa z 17 listopada 1964 r – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 z późn. zm.).**
- **Cz. IV załącznika do ustawy z 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 225, poz.1635).**

Dobromiła Niedzielska-Jakubczyk